

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1618/2018
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Јелисавчић адвокат из ..., против туженог АД „Дунав“ - Индустрија за прераду дрвета и производњу намештаја из Апатина, чији је пуномоћник Никола Пецовски адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2172/17 од 28.09.2017. године, у седници већа одржаној дана 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2172/17 од 28.09.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 29/2016 од 21.04.2017. године, ставом првим и изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату дуга, и то: главног дуга у износу од 2.560.796,54 динара са затезном каматом по Закону о висини стопе затезне камате од 17.08.2012. године до 24.12.2012. године а од 25.12.2012. године па до коначне исплате по Закону о затезној камати; трошкова парничног поступка у износу од 201.208,00 динара; трошкова извршног поступка у износу од 78.104,00 динара; главног дуга у износу од 18.750 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 16.02.2013. године до исплате у динарској противвредности евра по продајном курсу Народне банке Србије; трошкова парничног поступка у износу од 242.746,00 динара са затезном каматом по Закону о затезној камати почев од 06.11.2015. године па до коначне исплате и трошкова извршног поступка у износу од 76.863,40 динара, као и да се обавезе тужени на накнаду трошкова поступка у року од 15 дана са затезном каматом по Закону о затезној камати почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да надокнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 182.412,63 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2172/17 од 28.09.2017. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Сомбору П 29/2016 од 21.04.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац има новчана потраживања према Предузећу „Зелена Дрина“ ДОО из Бајине Баште (сада у стечају), досуђена извршном пресудом Основног суда у Ужицу - Судска јединица у Бајиној Башти П 280/12 од 29.04.2015. године у износу од 2.560.796,54 динара са затезном каматом од 17.08.2012. године и износу од 201.208,00 динара на име парничних трошкова, и извршном пресудом истог суда П 580/15 од 06.11.2015. године у износу од 18.750 евра са затезном каматом од 16.02.2013. године у динарској противвредности и износу од 242.746,00 динара на име трошкова парничног поступка. Тужилац је на основу ових пресуда против извршног дужника Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО покренуо два извршна поступка, са предлогом да се извршење одреди и спроведе пленидбом и преносом потраживања које означено предузеће има према туженом у износу од 6.176.850,52 динара, у висини потребној да се намире његова потраживања по извршним исправама и трошкови извршног поступка. Предложена извршења одређена су решењима о извршењу Основног суда у Ужицу - Судска јединица у Бајиној Башти И 2551/15 од 21.09.2015. године и И 302/16 од 24.02.2016. године. Закључцима извршног суда И 2551/15 од 17.11.2015. године и И 302/16 од 25.03.2016. године наложено је туженом - дужнику извршног дужника Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО да новчана средства у висини потребној за наплату новчаног потраживања по донетим решењима о извршењу пренесе на рачун тужиоца. Тужени је, решењем о извршењу на основу веродостојне исправе Привредног суда у Сомбору Ив 778/2012 од 13.09.2012. године, обавезан да Предузећу „Зелена Дрина“ ДОО исплати новчано потраживање у износу од 6.176.850,00 динара са законском затезном каматом од доспелости потраживања по свакој веродостојној исправи - рачуну, и одређено извршење ради наплате тог потраживања на средствима на рачуну туженог. Током тог извршног поступка тужени и Предузеће „Зелена Дрина“ ДОО закључили су 19.02.2013. године споразум о исплати дуга на рате којим се тужени обавезао да означено новчано потраживање исплати у 36 једнаких месечних рата, у периоду од марта 2013. године до фебруара 2016. године. Између туженог и Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО је 19.01.2015. године извршено пребијање потраживања означеног предузећа у износу од 6.176.850,00 динара и потраживања туженог према том предузећу у износу од укупно 8.181.380,60 динара - по рачунима сукцесивно испостављаним у периоду од 28.03.2013. године до 28.07.2013. године за опрему и основна средства која је тужени дао на коришћење и за које је одлуком његовог надзорног одбора одлучено да се испоставе рачуни. Извршеним пребијањем угашена је обавеза туженог према Предузећу „Зелена Дрина“ ДОО, а остао је неизмирен део обавеза тог предузећа према туженом у износу од 2.218.997,70 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Тужилац тражи исплату од туженог према којем његов дужник - Предузеће „Зелена Дрина“ ДОО из Бајине Баште, има потраживање по испостављеним рачунима, за чију наплату је покренуо и поступак извршења на основу веродостојне исправе. Међутим, то потраживање тужиочевог дужника престало је пребијањем (компензацијом) у складу са чланом 336. Закона о облигационим односима, извршеном 19.01.2015. године - пре правноснажности и извршности пресуда којима су тужиоцу призната спорна новчана потраживања према означеном предузећу и пре доношења решења о извршењу ради наплате на потраживању које то предузеће има према туженом. Због тога тужилац не може основано тражити да му тужени исплати спорно новчано потраживање, као дужник његовог дужника, јер дужничко-поверилачки однос између туженог и тужиочевог дужника - Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО, више не постоји.

Нису основани наводи ревизије да је компензација од 19.01.2015. године без правног учинка зато што је извршено пребијање непостојећих новчаних потраживања - потраживања Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО по рачунима које је престало новацијом, закључењем споразума од 18.03.2013. године и потраживање туженог које нема основ у неком правном послу са наведеним предузећем.

Одредбом члана 348. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да обавеза престаје ако се поверилац и дужник сагласе да постојећу обавезу замене новом и ако нова обавеза има различит предмет или различит правни основ. Према ставу 2. ове одредбе, споразум повериоца и дужника којим се мења или додаје одредба о року, о месту или начину испуњења, затим накнадни споразум о камати, уговорној казни, обезбеђењу испуњења или о којој другој споредној одредби, као и споразум о издавању нове исправе о дугу не сматрају се преновом.

Из наведене одредбе произилази да се стари облигациони однос који је новацијом угашен и нови који је настао морају међусобно разликовати према предмету или према основу обавезе. Нема новације ако се споразумом повериоца и дужника мења одредба о року, месту или начину испуњења обавезе, ако се накнадно уговара камата, уговорна казна или неко друго осигурање потраживања, ако се уговара давање нове исправе о дугу и слично.

Споразумом који је тужени закључио са тужиочевим дужником - Предузећем „Зелена Дрина“ ДОО, није измењен предмет обавезе јер тужени и даље дугује новац, нити је промењен основ његове обавезе. Тужени и даље дугује новац дужнику тужиоца по испостављеним фактурама а закљученим споразумом је измењен само начин извршења те обавезе и договорено да ће иста бити исплаћена у ратама. Зато нису основани наводи ревизије да је споразумом од 18.03.2013. године извршена новација и да обавеза туженог према означеном предузећу свој основ више нема у фактурама већ у том споразуму. Следствено томе, нису основани ни наводи ревизије да је извршена компензација без правног учинка јер је њоме престала обавеза туженог по рачунима која је већ била престала новацијом, у складу са чланом 350. став 1. Закона о облигационим односима, а нова обавеза настала споразумом од 18.03.2013. године није била предмет пребијања (компензације).

Оспоравањем валидности испостављених фактура, као основа потраживања туженог које је стављено у пребој са потраживањем Предузећа „Зелена Дрина“ ДОО,

задире се у чињенична питања. То је у супротности са чланом 407. став 2. ЗПП, којим је изричито прописано да се ревизија не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања осим у случајевима из члана 402. став 2. тог закона, који се у овом спору нису остварили.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић